نما

ئازادی بیر

لێکۆڵینەوە

عەقلانیەت

گۆڤـارێکی فیکریی‌و ئەدەبیی وەرزییە لە هەولـێر دەردەچێت 58

خاوەنی ئیمتیاز: ئیسماعیل کوردە

سەرنووسەر: ڕێبین ڕەسوڵ ئیسماعیل

دەستەی نوسەران

جەمال پیرە مەسعود بابایی

ئاوات ئەحمەد سوڵتان

بەرپرسی کارگێری‌و دابەشکردن: ئومێد شێرکۆ مەجروم

پاییزی 2024

ناونیشان: کوردستان-هەولێر

Tel: 0750 4481577. 07504786489

لەم ژمارەیەدا

*کلاورۆژنە: ژیانو گوزەرانی خەڵك لە شەڕە جنێوی نێوانتان گرنگترە!..................... ٣

نمای فیکرو فەلسەفە

* دابەشبوونو دابەشکردنی کوردستان.....................د.ئیسماعیل مەحمودی........٦
* کوردو ڕایەڵی ئیشراقی "شیعر و ئیشراق"................د.ئیدریس لاهوت............٣٢
* فەلسەفە لە دەرونشیکارییدا..............................و: ئاوات ئەحمەد سوڵتان......٤٩
* هەڵچوونی کورد لەسەر ئاوازی هەڵچوونی سروشت!!......د.محەمەد تەها حوسێن.......٧٦
* سروشتو پێکهاتەی وەرگێڕان..............................د.فەرمان حەسەن...........٨٢
* ئایا ئێمە لە سەردەمی نیهیلیزمدا دەژین؟..............مەسعود بابایی...........١٠٠
* بۆچی ئایینەکان شەڕی مۆسیقایان دەکرد؟.................د.ئامانج غازی...........١٣٢
* هزری کۆمۆنیزمو سۆشیالیزم پێش مارکس...............ئەردەڵان عەبدوڵلا.........١٤٦
* گفتوگۆ لەگەڵ بیرمەندی ئێرانی: داریوشی شایگان.......و: ئیسماعیل کوردە........١٦٣

نمای ئەدەبی

* کۆمەڵناسی دەق.......................................د.عەبدوڵلا ڕەحمان..........١٧٤
* شیعری خانمە شاعیری ئەستۆنی ترین سومێتس....... ئا: جەمال پیرە.............١٨٠
* هەمیشە لە ناوەختا دێیت..! ....قادر مینە..................١٨٥
* ئاردی نێو دڕکن ئێستاکە، هاوڕێکانم ....بەرزان هەستیار............١٨٨
* شـــۆك..فەڕوخ نێعمەتپوور..........١٩٢

نسێی نما: دۆسیەی تایبەت بە شاعیر عەباس عەبدوڵلا یوسف

* فەندی بە پەندی گەپیار..............................عەباس عەبدوڵلا یوسف.....١٩٦
* "ئاو" وەك ئایکۆن بۆ تازەگەری.......,,,,,,,,,,,,,,,,,,...دلشاد عەبدوڵلا............٢٠٣
* گوتاری مردن لە فشقیاتی (ع. ع. یووسف)..............د.غازی حەسەن............٢٠٨
*گەڕان بە دوای تاکدێرییەکانی"عەباس عەبدوڵلا یوسف"....عەبدولموتەڵیب عەبدوڵلا...٢١٩
*نانۆ تاتۆ دەکەم...تەلعەت تاهیر............٢٣٧

جگە لەکلاۆرۆژنە، نووسینەکانی دیکە ڕاو بۆچوونی نووسەرەکانیان دەردەبڕن

هەر بابەتێک لەسەر داوای گۆڤاری نما نەبێت، بلاۆناکرێتەوە

شۆک

فەڕۆخ نێعمەتپوور

تەمەنی لەم رۆژانەدا لە هەفتا لایدابوو. دەیزانی کە چواردەی ئۆگۆستی هەموو سالێ رۆژی لەدایك بوونیەتی. لەبیری بوو، بەڵام ئەمجارە زیاتر لە هەر کاتێکیتر خۆی لێ گێل کردبوو. چیتر حەزی نەدەکرد ساڵەکان بژمێرێ. مانای لەمێژ بوو ئەم حەزە تیایدا چەکەرەی کردبوو، بەڵام ئەمجارەیان بەهێزتر بوو. بەخۆی گوت بەڵکو هاوسەرەکەی بۆ یەك جاریش بووبێ، لەبیری کردبێ؛ بەڵام رۆژی دواتر بینی کە بەدوور لە چاوی ئەو بە چەندین هەفتە مشووری مەراسمێکی باشی خواردبوو، بە میوانداری کردنی دۆستو برادەرو کەسوکار لە هۆڵێکی باش ساڵگەڕی لەدایکبوونەکەیان بۆ جێژن گرتبوو. ئەمیش ئەگەرچی بەدڵی نەبوو، بەس وەك هەمیشە بە رواڵەتیش بووبێ بەرەوپیری

چووبوو، بەگەرمی سوپاسی هاوسەرە نازەنینەکەی‌و هەموو دۆستان‌و خزم ئاشنایانی کردبوو. بۆنەکە کە تەواو بوو هەمان هەست، بگرە چڕترو بەهێزتر گەڕابووەوە لای. لەبیری دێ سێ جاریتر ئەم هەستە لە دەروونیدا سەری هەڵدابوو: کاتێك تەمەنی ببووە چل ساڵ، کاتێك بووە پەنجاو سەرئەنجام لە شەست ساڵیشیدا، بەڵام قەت وەك ئەمجارەی لێ بەسەر نەهاتبوو. هەفتا! بیری لە هەفتا کردبووەوە. هەستی کردبوو ئیتر لە سنوور بەڕاستی لایدابوو، لەمە بەدوا هەر چرکەسات‌و هەر رۆژو شەوێك نیعمەتێکی زیادە بوو کە بە هۆی خواوە بێ، یان سروشت پێی بەخشرابوو، ئەگینا لەراستیدا بێ ماناتر لەوە نیە کە بەردەوام لەژیاندا مابوو، وەك هەمیشە دەتوانێ بخوا، بخەوێ، بچێتە ئاودەست، پیاسە بکا، لەگەڵ دۆست‌و کەسوکار بدوێ‌و جارجارەیش گەر ویستی قومێك لە خواردنەوە بداو جگەرەیەکیشی بۆ بە با بکا.

جارێکی دیکە لای خۆی دووپاتی کردەوە: هەفتا! کۆکی بوو. ژیان چەند کتوپڕ سەرتاسەر لای ببووە ژمارە. ساڵەکان لە هەر تایبەتمەندییەکی تر خۆیان جیا کردبووەوەو، دەربەست ببوونە ژمارە. رووت رووت. حسێبی کرد: یەك، دوو، سێ، چوار،... پەنجا، پەنجاو یەك،... شەست‌و هەشت شەست‌و نۆ، هەفتا! ئەوپەڕی لە خولەکێکدا ژماردبووی. ئاە، هەموو ژیانی لە خولەکێکدا! بەڵام نا، شتێك هەڵە بوو. دەیزانی ئەمە راست نیە، کەچی هەرچی دەکرد نەیدەتوانی ژمارەکان وەك ساڵەکان لە رووداوەکان پڕبکاتەوە. راستی ئەو هەموو رۆژو شەوانە چییان لێ بەسەر هاتبوو، بەرەو کوێ چووبوون؟ بۆ نەیدەتوانی وەك خۆیان هەستیان پێ بکاتەوە؟ مەگەر ئەو، ئەوان نەژیابوو؟

دیارییەکان هەروا لە گۆشەی ژوورەکەدا کەوتوون. هێشتا نەیکردوونەوە. هیچ مەیلێکیشی نیە. بیانکاتەوە کە چی! بێتەوە بیری کە لە هەفتا لایداوە!؟ چ گاڵتەجاڕییەکە! هاوسەرەکەی لە نوتقێکی گەرم‌و گوڕدا سوپاسی ژیانی کردبوو کە دیسان مەودای ساڵێکی دیکەی دابوو. سوپاسی ئەمی کردبوو کە بەردەوام ماوەو لەگەڵیانا لە کەژاوەی ژیاندا بەناو دەریای خۆشەویستی‌و رووداوەکاندا لێدەخوڕن. بۆ کوێ نازانێ، بەڵام گرینگ ئەوە بوو کە خەریکی ئاژووتن بوون! ئەوسا هەموو میوانەکان

بەگەرمی لە چەپڵەیان دابوو، پیرۆزباییان لێکردبوو. لە ئامێزیان گرتبوو. ئەویش نوقمی جەو، لەبەر خۆیەوە گوتبووی سوپاس بۆ ئێوە... سوپاس بۆ ژیان! ئەوسا سەری لەخۆی سوورمابوو. گوێی لە ژنەکەیەتی کە خەریکی ئاودانی گوڵەکانە. وەك هەمیشە بە ئافتاوەیەك بە دەستەوە لەم ئینجانەوە بۆ ئەو ئینجانەی تر. گوڵدانەکان خۆیان دەخەملێنن. لە دوێنێوە چەند گوڵی دیکەیشیان پێ زیاد بووە. دەزانێ ئەوانیش ئاودەدا. بە بزەیەکەوە ئاویان دەدا. گوڵەکانی هەفتا ساڵی، گوڵەکانی ژمارە هەفتا، گوڵەکانی فەرامۆشکردنی ناوەڕۆك.

لەسەر کورسییەکە رادەبێ. بەخۆی دەڵێ ئەوەندە سەختی مەگرە. با هەفتایش بێ. بە خۆی دەڵێ هەفتایش وەك هەموو ژمارەکانی تر، مەگەر چ جیاوازییەك هەیە!؟

ئەوسا دەچێتە باڵکۆنەکە. هاوسەرەکەی، ئافتاوە بەدەست هەروا خەریکی ئاودانی گوڵەکانە. لادەکاتەوەو لەم دەڕوانێ. بزەیەکی لەسەر لێوە. دەڵێ بیربکەوە هەفتا! ئاە هەفتا...چەند سەیرە...وانیە!؟ ئەم هەڵوێستێکی بۆ دەکا. بەڵام زۆر ناخایەنێ. لەدوواوە لە ئامێزی دەگرێ، بۆن بە گەردنو قژی ماشو برینجیەوەی دەکا. دەڵێ ئەرێ هەفتا... هەفتای سنوور. ژنەکەی دەڵێ سنوور!؟... سنوور زۆری ماوە، وانیە!؟ ئەم کە باش تێناگا، کەمێك رادەمێنێ. ئەوسا دەڵێ ئەها تێگەیشتم...درێژەی دەداتێ کە ئەرێ سنوور زۆری ماوە...زۆر!

ئینجا بیری سنوورەکان دەکاتەوە. سنوورەکانی جاران. ئەو سنوورانەی وا بۆ ئەمان بەربەست نەبوون، بەڵکو بۆ پەڕینەوە بوون. باڵکۆنەکە لە بۆنی گوڵەکان تەژییە. گوێی لە زاری گڵی ناو گوڵدانەکانە کە چۆن چۆنی ئاوەکە بەتاسەوە هەڵدەمژن. خۆشییەك بە دەروونیدا دەگەڕێ. بە گوێی ژنەکەیدا دەچرپێنێ:

ـ سوپاس کە هەی... سوپاس!

هاوسەرەکەی وەك کچۆڵەیەك خۆی لە باوەشیدا بچووك دەکاتەوە.

ئاسمانی بڵێند، بە پانتایی بێ سنووری خۆی، کەمێك خۆی بۆ دەکشێنێ. هەفتا ساڵی لەوێ، بە پشتی راگوزاری پەڵە هەورێکەوە ئاگای لە دیمەنی باڵکۆنەکەیە.

پێدەکەنێ.